

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Deželni zbor kranjski.

(I. seja dne 28. decembra 1898)

Po maši v stolni cerkvi zbrali so se deželni poslanci v dvorani starega strelišča.

Deželni glavar pl. Detela je otvoril zasedanje in sejo, pozdravil poslance in dal besedo dež. predsedniku baronu Heinu, kateri je prečital že v včerajšnji številki priobčeno cesarsko sporočilo najprej v slovenskem, potem v nemškem jeziku.

Dež. zbor je cesarjevo sporočilo stoje poslušal in je s Slava-klici vzel na znanje.

Dež. glavar pl. Detela je omenil, da se cesarjevo sporočilo ohrani mej zgodovinskimi listinami dežele kranjske in potem dejal mej drugim: Radosno smo slišali, da je Njega Velikanstvo prepričano, da v adresi dež. zbora izražena dinastična zvestoba odgovarja čutom celega prebivalstva vojvodine Kranjske in da obsega v sebi zagotovilo nerazrošljive zveze z monarhijo, katero je krepko in trdno združila Božja previdnost. Velepomenljiva je tudi izjava v Najvišjem sporočilu, da more le koristiti celi monarhiji, če se skrbno gojijo interesi nje posameznih delov, in se v to svrhu podeli deželnim zastopom, ki so v prvi vrsti poklicani, da pazijo na te interese, primerno polje, da vrše svoje ustavne pravice. Visoka zbornica se tudi gotovo strinja z nado in željo presvetlega vladarja, da se vkljub vsem nasprotstvom v mišljenju in stremljenju doseže sodelovanje vseh močij, oprto na spoštovanje pravice in pravičnosti — v blagor in korist cele Avstrije.

Dalje se je glavar spominjal smrti umrle cesarice, povedal, da se je dež. odbor dne 2. decembra poklonil dež. predsedniku in mu sporočil udanost vojvodine Kranjske ter pozval poslance, naj zakličejo cesarju trikrat Slava, kateremu pozivu so se z navdušenjem odzvali.

Dež. glavar je na to pozdravil nova člena dež. zbora, knezoškofa dra Jegliča in ravnatelja Šubica, ki sta storila obljubo, naznanil, da je posl. grof Ervin Auersperg odložil mandat ter se končno z jako toplimi besedami spominjal umrlega poslanca Globočnika, kateremu je zahvalil Slava.

Na to je zbornica prestopila na dnevni red ter na predlog posl. Murnika volitev odsekov

preložila na konec seje, na predlog posl. Hribarja pa poročilo dež. odbora o premestitvi okr. sodišča v Zatičini odkazala upravnemu odseku.

Posl. Murnik je poročal o volitvi dež. poslanca za volilni okraj Kranj-Škofjaloka. Ker proti volitvi ni pritožbe, je predlagal, naj se izvolitev ravnatelja Ivana Šubica odobri. — Sprejeto.

Posl. Murnik je poročal o predlogu dež. odbora glede začasnega pobiranja dež. prikлада leta 1899 in je predlagal: I. V pokritje primanjkljajev pri dež. zakladu naj se pobirajo od 1. januarja 1899 l. dalje do onega časa, ko se prikłade za l. 1899. končnoveljavno ustanove, sledeče prikłade: 1. — 40% doklada na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa; 2. samostojne nakłade: a) od porabe likerjev in vseh oslajenih opojnih pijač brez razločka na stopinje alkoholovine po 15 gld. od vsakega hektolitra in od porabe vseh drugih žganih opojnih pijač po stopinjah 100delnega alkoholometra po 30 kr. od vsake hektoliterske stopinje; b) od vsakega hektolitra porabljenega piva brez ozira na stopinje njegove alkoholovine v vsej deželi po 1 gld. 3. — 40% doklado na polni predpis vseh direktnih davkov z izjemo osebnega dohodnega davka. — Sprejeto.

Dež. glavar Detela je omenil, da predloži dež. odbor načrt uredbe plač deželnih uradnikov čim prej mogoče. Sedaj tega še ni storil, ker treba velikih študij.

Posl. Hribar je izjavil, da ne zadostuje, kar je povedal deželni glavar. Treba je dati dež. odboru neko navodilo. Govornik je predlagal, naj se dež. odboru naroči, izdelati načrt regulacije plač z vso naglostjo in sicer tako, da bodo šesti činovni razredi deželnih uradnikov kolikor mogoče soglašali s prejemki državnih uradnikov od 6. do 11. čin. razreda, in naj deželni odbor načelno izreče, da velja regulacija od 1. januarja, vsled česar naj se jemlje nanjo ozir pri sestavi proračuna.

Posl. baron Schwegel je ugovarjal Hribarjevemu nasvetu le glede določbe, naj se principi-pijalno določi, da morajo plače dež. uradnikov soglašati s plačami državnih uradnikov od 6. do 11. razreda.

Posl. Hribar je pojasnil, da je stavil svoj predlog, ker je gotovo, da se deželni odbor ne bo

upal iti višje, nego je šla država in se boji, da ne bo računal s VI. činovnim razredom drž. uradnikov in je zajedno izjavil, da bo kazalo mesto 6 čin. razredov napraviti 7 razredov. Posl. baron Schwegel se je s tem pojasnilom zadovoljil in se izrekel za resolucijo.

Poročevalec posl. Murnik je opomnil, da je dež. odbor že sam sklenil, da se more načrt o uredbi uradniških plač predložiti v I. seji po novem letu.

Zbornica je sprejela odsekov predlog glede pobiranja doklad in Hribarjevo resolucijo.

Posl. dr. Schaffer je poročal o nadaljnjem pobiranju dosedanje naklade od dokodkov najemščin v Ljubljani in je predlagal: 1. Dež. stolnemu mestu Ljubljani se dovoljja kakor doslej tako tudi od 1. januarja 1899 dalje do konca 1909 pobiranje naklade od dohodkov najemščin tako, da so najemščine pod 50 gld. popolnoma proste, od najemščin od 50 gld. do všteti 100 gld. pa je plačevati na leto po 2 kr. in od najemščin nad 100 gld. naklado 4 kr. na leto od vsakega goldinarja najemščine. — Sprejeto.

Poročilo o zgradbah v deželni blaznici na Studencu je bilo odkazano finančnemu odseku, potem pa so se vršile volitve odsekov, o katerih smo že včeraj poročali.

V večerni seji, ki se je začela ob 5. uri popoldne sta bila podana dva predloga glede vseučilišča v Ljubljani.

Predlog posl. dr. Majarona se glasi:

Visoki deželni zbor skleni: Visoka c. kr. vlada se pozivlja, da takoj začne pripravljati ustanovitev vseučilišča v Ljubljani po smislu sklepov deželnega zbora kranjskega z dne 28. februarja 1898. l. z ustanovami za bodoče učne moči na istem vseučilišču. Podpisali so ta predlog poslanci: dr. Majaron, Hribar, dr. Tavčar, Schweiger, Ažman, Lenarčič, knezoškof Anton Bonaventura, Modic Višnjikar, Božič, Povše, Pakiz, Šubic, Jelovšek, Papež, Pfeifer, Kajdič, Košak, Lenarčič in Kalan.

V utemeljevanje nujnosti se je posl. dr. Majaron skliceval na drž. proračun, ki pride po novem letu na razpravo, v meritornem oziru pa je pojasnil, da je deželni zbor storil svoj prvi sklep, ker je prepričan, da je ustanovitev vseučilišča nujno

LISTEK.

Proti severu.

Iz popotnega dnevnika. — Pisal dr. Fran Krajec.

III.

Kako pa je v Berlinu duševno življenje v ožjem smislu?

Ne bom na drobno govoril o izvrstni univerzi, politehniki, gospodarski višji šoli, o prebogatih muzejih itd.; temveč višje kroge imam v mislih.

Koj na dan prihoda sem videl v listih naznanjeno javno predavanje o Tolstega življenju in delovanju v proslavo njega 70letnice. Mislim sem si: no, na našem t. zv. slovanskem jugu je presneto malo takovih predavanj!

Res čudovito je, kako se Nemci za vse pojave v svetovnosti brigajo. Mlad Rus, ki je bil p. r. mesecev že v Berlinu, mi je naravnost rekel, da se mu zdi, kakor da bi Nemci Tolstega, Turgenjeva, Dostojevskega itd. lepše poznali od Rusov samih. Opažal sem, da se ruski mnogo čita v Nemcih, berlinski knjigotržci imajo vsi rusko literaturo na prodaj v veliko večji meri kakor slovanski v zlati

Pragi. V nobeni praški kavarni nisem videl toliko ruskih listov kakor v kavarnah „Victoria“ ali „Bauer“ „Unter den Linden“, da o tem ne govorim, da sem obiskal v Berlinu lepo rusko čitalnico, kakor bi jo pri nas zeman kje iskal. Da pravi pravcati Berlinčani ruski tudi govoré — ne samo mnogi tam živeči Rusi — prepričal sem se sam. Neki večer nas je bila mejnarodna družba zbranih. Poleg sta bila tudi odvetnik iz Pariza L., ki je o Slovanib rajši kaj slišal kakor o Nemcih, in docent kr. univerze v Rimu B. lomila sta le za silo nemščino; poslednji sploh dolgo nič govoril ni, kar je pri Italijanu nekaj čudnega. Na mah je govorica nanesla na rusko književnost in tu se mu je jezik razvezal. Mladi docent je mislil o meni kot Slovanu, da ruski popolnoma umem; vprašal me je torej, kako mi ugaja „Russkaja Mysl“; slučajno sem o tej nekaj že čital; ko je hitel govoriti o „Voprosih (vprašanjih) filozofii in psihologiji“ — dasi pravnik, zanima se živo za filozofijo —, sem umolknil, izgovarjaje se, da jih v naši ljubi domovini ni dobiti, čemur se mi je čudil. Potem so prišli nekateri strokovni ruski termini na vrsto, in jaz, dasi Slovan, dasi sem si domišljeval, da nekaj ruski le umem,

sem bil pečen: v govorico je morala poseči rojena — Berlinčanka. Jaz pa sem se znova prepričal, da so Italijani in Nemci hujši „panslavisti“ od nas.

Da je v Berlinu toliko slovanskega življa, tolmači se s tem, da je Nemčija z Rusijo v ozki trgovinski zvezi; v berlinskih kavarnah se lahko orientuješ — in ne samo iz Mayerja ali Brockhausa — o točni statistiki trgovine in prometa po vseh deželah zlasti po orientu (Carigrad, Mala Azija, Moskva itd.); fabrikantov, trgovcev, obrtnikov je na Ruskem mnogo nemških, ki vzdržujejo zvezo s svojo prejšnjo domovino; saj je še nedavno znani socialni politikar K. Fentah Nemce bodril, da naj rajši Rusko okupirajo z vstrpnim kulturnim delovanjem mesto Kitajskega, češ, ali Nemci Ruse izpodrinejo, ali pa Rusi Nemce: oboji baje ne morejo drug poleg drugega živeti. — Tudi je v Berlinu mnogo iz Rusije iztiranih židov, ki vsled svoje agilnosti rusko kulturo dobro umejo premlevati za nemške želodce.

Protestna zborovanja zoper ukrepe mestnega magistrata, popularna higijenična predavanja o lečilni sili vode, solca in zraka, spiritistični cirkeljni, teosofični govori... no, to je pač že najti v vsakem večjem mestu. Nalašč sem posestil delavsko

potrebna v interesu naroda slovenskega južnih avstrijskih pokrajin in države same. Vsi sloji naroda so se navdušeno zavzeli za to stvar in poslanci so si, upoštevajoč izraze narodove volje, postavili nalogo, izposlovati ustanovitev ustavnim potom. Poslanci so ministertvu dobro označili našo zahtevo in delali bi krivico ministertskemu predsedniku, ako bi sodili, da on našo zahtevo odklanja. Narobe, zatrjuje se, da je spoznal potrebnost vseučilišča, čim je dobil potrebne informacije. Lahko smo toraj upali, da dobimo v proračunu primerno svoto za vzgojo docentov, a to npanje se ni izpolnilo. Ta prikazen se ne vjema s stališčem grofa Thuna. Mogoče je le dvoje: Ali so nam nasprotni uplivi premaknili to stališče, ali pa misli grof Thun, da se da stvar zavleči. To mora napotiti deželni zbor, da se novič oglasi. Treba je, da se vlada principijelno izreče in zagotovi vseučilišče tako, kakor brusko.

Predlog je bil sprejet z veliko večino glasov.

Predlog posl. Hribarja glede vseučilišča se glasi:

Visoki dež. zbor skleni: Izvoli se odposlanstvo, katero poleg g. dež. glavarja obsegaj še troje članov visoke zbornice v ta namen, da zaprosi avdi-jence pri Nj. Veličanstvu cesarju ter ob vznožju Najvišjega prestola izroči najudanejšo prošnjo za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani. Podpisali so ta predlog poslanci: Iv. Hribar, knezoškof Anton Bonaventura, Schweiger, Pakiz, Grasselli, dr. Tavčar, Višnikar, dr. Majaron, Azman, Murnik, dr. Papež, Perdan, Pfeifer, Povše, Lenarčič, Božič, Klein, dr. Zitnik, Kalar, Šubic, Jelovšek.

Vutemeljevanje tega predloga je posl. Hribar opozarjal, kako je ves narod na najrazbuhnejše ra-čine pokazal željo, naj se ustanovi vseučilišče. Po-trebno je ne samo iz kulturnih oziror, ampak tudi iz gmočnih. Razen argumentov, ki so zbrani v spo-menici, govori še nekaj za vseučilišče. Po potresu se je pokazalo, da je Ljubljana izgubljena, če ne dobi izdatne pomoči. Cesar je to priznal sam, rekši „Ljubljani se mora pomagati“. Kar je država sto-rila, ni dosti. Hišni posestniki v Ljubljani so za-dolženi in je njih položaj uprav obupen. Šele ako vlada poskrbi, da se povzdigne promet, pokaže, da se zaveda svoje naloge. Nobna stvar pa bi ne povzdignila prometa in veljave mesta tako, kakor vseučilišče. S tem je pojasnjen namen predloga. Naj-bližji je slovenskemu narodu dobrotni cesar. Narod mu je pokazal svojo veliko udanost, in radi tega mu ne more nihče zameriti, ako pričakuje od nje-gove pravičnosti, da mu bo delil milost, kakor jo deli drugim. Slovenski narod je poklican braniti slovenske meje države. Štoril je vedno to svojo dolžnost in jo tudi stori v prihodnje. Kdor pa ima dolžnost, ima tudi pravice. Oglašali se bodemo, dokler se naša želja ne izpolni, a največjo nado postavljamo v cesarja. Govornik je prosil, naj se deputacija že danes voli in naj dež. odbor sestavi prošnjo ki naj jo deputacija izroči.

Zbornica je v sprejela Hribarjev predlog z ve-liko večino.

Posl. Kalan je poročal o zgradbah v dežel. blaznici na Studencu, katere je bil dež. zbor sklenil v zadnjem zasedanju, in je predlagal: za te zgradbe

se dovoli iz dež. zaklada kredit v znesku 45 000 glđ. — Sprejeto.

Posl. Lenarčič je poročal o premestitvi uradnega sedeža okrajnega sodišča v Zatičini. Po-jasnjal je razmere v Zatičini, v Št. Vidu in v Višnji gori, kateri trije kraji bi imeli radi sodišče in je predlagal: Visoki dež. zbor izvoli skleniti: V smislu zakona z dne 11. junija 1868 drž. zak. šte. 59 izreče deželni zbor svoje mnenje tako, da pritrdi premestitvi uradnega sedeža iz Zatičine v Viš-njo goro.

Posl. dr. Papež se je izrekel proti predlogu in je nasvetoval, naj se sodišče premesti v Št. Vid, češ, to je največja in najbogatejša občina, leži v sredini okraja, voda se lahko poskrbi pred preselit-vijo sodišča, pokopališče vlada lahko ukaže pre-mestiti, sicer pa žele 1/4 vseh prebivalcev, naj se sodišče premesti v Št. Vid in le 1/4, naj se premesti v Višnjo goro.

Posl. dr. Tavčar je opozarjal, da je vprašanje, kam naj se premesti zatiško sodišče prav za prav že rešeno, oziroma, da justična uprava že ve, kam je premesti. V prvi vrsti so pač sodne oblasti poklicane izreči, kam naj se premesti sodišče, in sodne oblasti, izvzemši zatiškega sodnika, so se iz-rekle za Višnjo goro. Predsedstvo okrož. sodišča, ki je gotovo jako objektivno, se je izreklo za Višnjo goro, in nadsodišče se je soglasno zanjo izreklo. Sodišče je bilo veliko let v Višnji gori in ves okraj je bil zadovoljen. Če bi erar ne bil hotel izkoristiti zatiškega samostana, bi bilo sodišče še danes tamkaj. Sicer pa pri malem okraju, kakor je zatiški, ne pride dosti v poštev, če leži sodišče malo v stran, zlasti ker teče železnica po celi dolini doline in je Višnja gora blizu železnice. Za Št. Vid se je izreklo 11 občin, za Višnjo goro pa 9. Raz-merje torej ni tako, kakor je trdil dr. Papež. Sicer pa se je neka velika občina izrekla najprej za Višnjo goro in so s početka dotično izjavo podpirali župan in vsi občinski svetniki, pozneje pa se je izrekla za Št. Vid, a je na izjavi podpisan samo župan. Znano je, kako se je agitiralo. Obč. sklepi čbstoje navadno iz podpisa županovega in iz obč. pečata, a če bi bili imeli obč. zastopi saje, bi se morda sklep drugače glasil. Govornik je obžaloval, da se v današnjih časih povdarja denar. Št. Vid žvenketa s svojo polno mošnjo in zahteva sedež sodišča, ker je bogat. Ravno najrevnejše občine so za Višnjo goro, a bogati Št. vidčan bo laglje na-redil daljšo pot, kakor siromak. Gre se za to, ali naj zmagaajo siromaki, ali bogataši. Nekateri gos-podje kat. narodne stranke nastopajo često kot nekaki vitezi siromaštva. Trebanjski okraj ima tri poslance, naj glasujeta dva za bogate občine, jeden pa naj glasuje za siromašne občine. Ako bi prišlo sodišče v Št. Vid, si nakoplje ta, sedaj bogata čb čina velikansko breme. Skrbeti se bode za vodovod in dr. Papež je zamolčal, da je v Št. Vidu hud upor proti vodovodu, premestiti bo pokopališče in zgraditi sodno poslopje. Vas Št. Vid si nakoplje s tem breme 100.000 glđ. — danes bogata vas bo imela dolgov, da iz njih ne bo mogla.

Zbornica je odklonila predlog dr. Papeža in vsprejela predlog odsekov.

Končno je zbornica volila deputacijo, ki po-

nese cesarju prošnjo za ustanovitev vseučilišča. Iz-voljeni so bili knezoškof Jeglič, posl. Povše in posl. dr. Majaron.

Dež. glavar pl. Detela je izjavil, da naznani prihodnjo sejo pismenim potom in je želeč poslan-cem veselilo novo leto, zaključil sejo.

V Ljubljani, 29. decembra.

Klub nemške narodne stranke v štajer-skem deželnem sboru je sklenil izjaviti, da smatra jednoglasno takovano „novo taktiko“ za jako škod-ljivo nemškemu posestvu, zlasti ker je podrla vero v neupogljivo voljo Nemcev pri branitvi narodnih interesov. Klub izjavlja, da se pridružuje sklepu štajerskih zaupnih mož nemške narodne stranke ter izreka nado, da začno nemški državni poslanci, ne da bi se brigali za to, da postanejo „regierungs-fähig“, pri začetku novega zasedanja državnega zbora najostrejšo opozicijo ter obstrukcijo, dokler ne izginejo jezikovne naredbe.

Pojasnilo „Wiener Abendpost“ glede Thu-novega odgovora na interpelacijo radi izgonov po-zdravljajo većinoma vsi velikonemški listi. Nekateri trdijo, da sta izzvali to pojasnilo pismi, kateri sta si pisala naš in nemški vladar. Berolinska „Post“ meni, da je prišlo pojasnilo že prav v zadnjem trenutku, kajti iskre so že švigale preko meje.

Gališki uradniki so bili nedavno snov kri-tike socialnodemokratskega poslanca Daszynskega v državnem zbor. Ta poslanec je navedel celo vrsto slučajev, ki naj dokažejo, kako zlorabljajo v svojo korist državni uradniki svoja mesta in kako so so-deležni raznih sleparstev. Zlasti hudo je prijel Da-szynski okrajnega glavarja v Podgorcih, grofa Star-zenskega. Temu je očital, da je oderuh ter da je na tihem liferant krme za vojaški erar. Vlada se za ta očitanja ni zmenila. Zato je sedaj Daszynski v „Arbeiterzeitung“ znova objavil 10 slučajev, ki dokazujejo, da je jemal omenjeni okrajni glavar 7 1/2 do 12 % pri posojilih, da je ustanovitelj zastav-nice, da je res liferant krme eraru ter prijatelj raz-upitega židovskega oderuha Kieszkowskega. Ako ima Galicija mnogo takih okrajnih glavarjev, potem so razumljive ondotne prežalostne razmere.

Kriza na Ogerskem. Senzacija dneva so mnogi dvoboji, ki so se vršili većinoma radi afere Banffy-Horanszky. Ti dvoboji pa dokazujejo le, kako zelo je podivjano ogersko politično življenje. V zbornici se širijo vesti o kompromisih mej vlado in opozicijo. Vendar so ti kompromisi le želje po-sameznikov, ne pa celih strank. Glavne ideje kom-promisa so: vladi se dovoli indemniteti in nagod-beni provizorij, razen tega se da Banffyju osebno zadoščenje, baron Banffy pa na to okoli zadnjega januarja odstopi. Da bi se tak kompromis reali-ziral, sedaj še ni verjetno. Finančni odsek je že sprejel predlogi o provizorijih nagodbe in kvote.

Obisk našega cesarja pri ruskem poslaniku na Dunaju je napravil v Rusiji najugodnejši vtisk. Splošno se pripisuje temu obisku velik političen pomen. „Peterb. Vjedomosti“ pišejo, da treba s posebnim zadovoljstvom konstatirati, da dobivajo znameniti dnevi aprila značaj historične potrebe.

Dalje v prilogi

zborovanje, na katerem je državni poslanec Z. go-voril o „ljudstvu sovražni politiki Bismarckovi in njegovih naslednikov“. Videl sem tam inteligentnih obrazov, raztrganh in razcapanih postav pa celo ne, kakor je pri nas navada; delavci mi je pripo-vedoval, da tudi nekateri delodajalci in tovarnarji hodijo na take shode, da podpirajo gibanje prole-tarcev, da je celo cesarjevič in poznejši cesar Fri-derik Viljem nekoč incognito bil pri velikim delav-skem zborovanju, kjer je govorniku srčno čestital na govoru. Čudil sem se pa, da na javna zboro-vanja ne hodi samo polic. uradnik, ampak ž njim vred še tudi redar. Svobodoljubljen Rus mi je tudi priznal, da na Nemškem ni bogvekoliko več svo-bode kakor na Ruskem.

Za izobrazbo širjih mas je dovolj preskrbljeno. V sredo popoldan sem videl, kako ljudski učitelji otroke v „Zeughaus“ vodijo, kjer jim razlagajo pomnike, še sveže pruske slave, in jih navdušujejo za „sveti poklic domovine“. Prusi so pa v istini prepričani, da so kot evangeliški pozvani k vodstvu vseh Nemcev; sam Bismack je bil, kakor mi je nemški pisatelj (Prus in protestant) zatrjeval, čisto in globoko prepričan o božjem poslanstvu prote-stantizma, Prusov in zlasti Hohenzollerjev.

Muzeji so dan na dan brezplačno pristopni; mej mnogimi nemškimi umotvori — najbolj vleče Böcklin, Menzel, Lenbach — videl sem zastopano i slovansko umetnost po Brožikovi „Kralja Ladi-slava snubitvi“.

Močno sem se zanimal za „etnografični muzej“ in „Uranijo“. V prvem imaš priliko, v par urah takorekoč preiti vso zemeljsko kulturo; osobito sem se čudil glede na časnikarstvo in knjigarstvo Ki-tajcev ter Japoncev, ki so naprednejši nego mi, vse-modri Evropejci verjamemo. Ob dragocenih Schlie-mannovih izkopinah sem se nekoliko zamislil: kdo je za grško starinoslovje več storil od Schliemannna? In ni-li bil Schliemann preprost trgovec? In ni-li globlje prodir v bistvo staroklasičnih značajev in jezikov, nego vsi naši preučeni „klasiki“? Da za-nimanje in navdušenost je odločilna, ne pa šolska pedanterija. Sodbo, ki sem si jo naredil o naših gim-nazijah že davno, in radi koje me je neki slovenski srednješolski profesor svoje dni cenzuriral z „über-schnappt“, mi je potrdil ne samo Spencer, Tynedall itd., ampak tudi Schliemann, in ob teh skupinah sem zopet prebral prave njegove v lastnem životo-pisu (v uvodu njegovih del) napisane besede: „Mo-ral sem misliti, da je metoda, kateri

po naših šolah (gimnazijah) sledijo, popolnoma napačna bila“. Da, veliki Schliemann je to že davno izustil, mi pa imamo še vedno iste gimnazije, kosti brez mesa, kakor pravi Spencer!

Da se nekoliko potolažimo in razvedrimo, pojdemo v „Uranijo“, zavod za ljudsko prirodoslovje!

Ne menim sicer, da nas bode tovarna in pri-rodna veda sama rešila; menim celo, da je etike in duševne znanosti za socialno vprašanje vsaj toliko treba, kakor narodnega materialnega gospodarstva, če ne več. Ali z moderno tehniko in industrijo, z moderno fiziko in kemijo se pač moramo enkrat sprijazniti, — tu ni druge pomoči. Sicer pa pri-rode vede, če globoko razumljene, jako in blago-dejno uplivajo tudi na razvoj značaja, volje čustva: Newton, Faraday, R. Mayer itd. so bili jako religi-jozni in mistični.

Pojmi, kakor „volt“, „ampère“, „watt“, „ener-gija“, „potencial“, H, O . . . nam motajo iti v meso in kri. In zato izvrstno skrbi v Berlinu „Urania“.

(Konec prib.)

Sedaj se kaže, da ima takratni sestanek cesarjev najlepše vspehe ter da ni ostalo le pri zunanostih. Skupnost interesov obeh držav se kaže vedno jasnejši. Rusija priznava opravičenost vpliva Avstro-Ogerske na Balkanu, naša država pa priznava isto pravo tudi Rusiji. Solidarnost v političnih vprašanjih obeh držav v sedanjosti in prihodnosti je posledica potrebe, katero je priznal cesarjev obisk na dan carjevega goda. Tudi „Nov. Vremja“ ne dvomi, da je prijateljstvo mej Dunajem in Peterburgom istinito.

Vodovod mesta Kranja.

(Dalje.)

Ali kaj nam pomaga, če smo vsa „uvaževanja vredna pojasnila“ v tej točki popolnoma ovrgli, kaj pomaga, če smo dokazali, da ni res, da bi se zaleti studenci kje zavoljo zajetja posušili, kaj nam vse to pomaga, če je pa kapilariteta studencov vendar le resnična! Ha, to vam je šele „husarenstückel“! Vsak studenec, kateri se napelje v druge kraje, se vsled kapilaritete bližnjega ozemlja do polovice osuši. Vsak studenec namaka, dokler prosto po površju teče, svoje ozemlje, ko se pa odpelje, se to ozemlje osuši in vsled naravnega zakona črpa voda neposredno iz vira. — Učeni „pojasnjevalec“ je slišal nekje nekaj zvoniti, pa ne ve kaj in pri kateri fari je bilo. Kapilarnost se po domače imenuje tista lastnost, vsled katere se vsaka mokrota sama od sebe širi po suhih telesih. Če držiš gobo samo na enem koncu v vodi, kmalu bo vsa mokra, ker gre voda sama kvišku in na vse strani. Ravno tako gre mokrota po zidu od tal kvišku. Da ima tudi zemlja to lastnost, da je torej kapilarna, kakor se reče, ve vsak kmet, kadar napelje strugo vode na svoj suhi travnik, da se suha zemlja napoji ravno vsled kapilarnosti. Od tega prihaja, da se dostikrat talna voda dvigne skozi vso prst, ki je nad njo, in se celo na površju pokažejo sledovi talne vode in cela močvirja. Od tega pa tudi prihaja, da studenci namakajo ob svojem toku na obeh straneh bližnje ozemlje, tudi če to višje leži od njih.

Zdaj pa pride glavna stvar. Ali se po vsakih tleh mokrina tako širi? so vsaka tla kapilarna? Če gobo držiš na jednom koncu v vodi, gre voda kvišku, če pa železo ali kamen držiš, ne gre! In v tem, da ne gre mokrina po vsakih tleh, v tem tiči ključ za razumevanje „kapilarnosti studencov“.

Če je svet, kjer izvira studenec, kapilaren, to je, če je tam prst ali droben pesek, ki vodo pije, tedaj vsa zemlja okrog studenca vodo sproti popije, kolikor le potrebuje mokrote, in le tista voda, ki še ostane nepopita, teče dalje kot potoček. Če pa svet okoli studenca ni kapilaren, to je, če ne pušča mokrote skozi, na primer če je skalovit, tedaj se studenčnice nič ne izgubi, ampak vsa teče dalje.

Zdaj pa hočemo kak studenec za vodovod zaleti. Kaj se zgodi, če so vsa tla na okoli kapilarna? V tem slučaju se studenec težko zajame, ker uhaja voda vsled kapilarnosti na vse strani. Če se prvi hip tudi posreči zajeti več vode, se ta časa zmanjša, tako da ostane zopet samo tisti ostarek studenčnice, katerega naslednja zemlja pred zajetjem ni hotela. Taki studenci so n. pr. pri Skaručini. — Ali kaj pa, če tisti svet okoli studenca ni kapilaren, to je, če ne pušča mokrote skozi? Če se v tem slučaju z betoniranim zidom zajame studenec, tedaj se zajame vsa voda in vsa voda teče tudi vedno po vodovodu, ker jo okoli leži nekapilarni svet nič ne potrebuje. — Kaj pa, če je v takem slučaju po vrhu tistega nekapilarnega sveta vendar še nekaj kapilarne prsti ali ruševine, ki pije vodo? Če je kaj take prsti okoli studenca, treba je, predno se studenec zajame, vsa tista ruševina odstraniti, dokler se ne pride do trde skale ali do nekapilarne plasti. Prav. Ali če se na ta način popolnoma zajame studenec in se zapreči vsako odtegotanje vode po vrhni prstni plasti, kakšna pa je zanj tista prst, ki je nižje pod studencem in kateri se je voda po vodovodu odtegnila. Tista se seveda mora v toliko posušiti, v kolikor se je prej od studenca namakala, ker je kapilariteta po betoniranem zidu pretrgana. To je vsa skrivnost o kapilarnosti.

In zdaj obrnimo to vse na Čemšenikarjev studenec. Če bi bil studenec sredi kapilarnih tal, imel bi Pavšlerjev učenjak prav; ali kaj, ko pa izvira studenec iz takimenovanih hallstättskih tal, pri katerih ni in ne more biti nobene kapilarnosti! Kolikor je ruševine po vrhu okrog studenca, se bo pri zajetju odstranila, betoniran zid pa se bo postavil na vsem spodnjem koncu studenca in ob straneh od trde skale kvišku, tako da bo vsa kapilarnost popolnoma pretrgana. Ker bo pa voda vedno še preveč za naše potrebe in jo bo vedno nekaj še čez teklo, in ker je malo nižje še več studencov, zato se svetu pod zajetm studencem niti ne bo treba usušiti.

*) Nekaj malega vode popije v dolgem času seveda tudi železo ali kamen, ker so vse reči kolikor toliko luknčaste; ali to je v primeri z gobo tako neskončno malo, da ne pride v poštev in se torej res lahko reče, da po gobi gre voda kvišku, po kamenu pa ne.

Vidite, da „kapilarno“ kopito dičnega učenjaka le ni za vsak črevelj!

Tu označimo lahko še stališče, katero zavzema inženir Smreker nasproti studencem in talni vodi. Dolgo časa so imeli ne samo navadni ljudje, ampak celo strokovnjaki veliko nezaupnost in mržnjo do talne vode in vse je povzdigovalo le studenec. Inž. Smreker pa je eden tistih bojevnikov, ki so v največjem času priborili talni vodi jednako veljavo s studenci, ker so dokazali, da sta studenčnica in talna voda bistveno jedno in isto, in da je razloček samo ta, da studenčnica prihaja na dan, talna voda pa ostaja pod zemljo.

Dalje tudi to še lahko pristavimo. Studenci se sveda včasih tudi poizgube v druge kraje, če se njih zbirališča sredi gorovja vsled potresa, vsled izplakovanja ali kaj takega v toliko izpremené, da ubere voda drugo pot ali se pa poniža; ali to so tako izvanredni slučaji, da z njimi ne moremo računati. Sicer pa je ob takih izvanrednih naravnih izpremembah ista nevarnost tudi za talno vodo, da spremeni svoj tek ali se poniža. Ali se mar še noben vodnjak ni usušil?

In končno: Če bi proti vsemu človeškemu pričakovanju kdaj vendarle primanjkovalo Čemšenikarjevega studenca, nam zato še ne bo treba obupavati. Naj se pomisli, da mi vedno govorimo samo o enem, najvišjem studencu. Ali pod njim jih je še polno drugih, ki bi se za ta slučaj z malimi stroški lahko priklopili. Saj trdi tudi Smreker o vodovodnih napravah (istotam na str. 2), da so tiste tehnično racionalne in finančno ugodne, katere je v slučaju, da kdaj primanjkuje vode, možno razširiti v okviru starega vodovoda.

Pa skrajni čas je že, da gremo k zadnji točki in tudi tu slavnemu vodovodarju malo pretipljemo jetra in obisti.

c) Stroški.

Da tudi pri stroških prav nič ne zaostaja prejasni „pojasnjevalec“ za svojimi dosedanjimi temeljitimi „pojasnili“, razvidno je posebej iz nad vse drzne trditve, da je Hrasky pozabil v proračun vsaviti svoto za „aqueduct“ čez reko Kokro, to je za dva posebna mostova, po katerih bi se polagale cevi čez Kokro. Ta je pa zopet lepa! Pisec niti čitati ne zna, ne načrta, ne strokovnika! Seveda, „Kanker ducker“ (izpeljava cevi pod vodo pri gornjem mostu), in „Hänge- und Isolier Construction an der Kankerbrücke“ (pod železnim mostom), za kar je pod točko IV. 3. vstaviljenih 1000 gld., to so za učenega pisca vendar še preučeni izrazi, da bi jih mogel umeti. — Na ta način se seveda lahko dokáže, da so stroški prenički.

Ali železni most se bo podrl pod strašno težo cevij, če se obesimo nanj, in cevi bodo popokale, ko se bo most podajal pod kakim vozom! Oh, ta teža! 1 m cevi z vodo vred in s protitoplotno obvalo bo tehtal celih 54 kg ali še 1 stari cent ne! Da pa cevi ne popokajo vsled podajanja mostu, rabijo po vsem svetu posebne cevne sklepe (Drehmuffe), ki izvrstno prenašajo podajanje celo pri mostovih na verige. Sicer pa cevi niti treba ni vodoravno položiti pod most, saj se postavijo lahko v oboku, ki se potem sam nosi, in le na vrhu bi trebalo za vse slučaje neke zveze z mostom, ki pa ne bi prav nič obteževala mostu. Pa to je tehniški abc, katerega samo talni strokovnjaki ne znajo. (Konec prih.)

XXX. občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Kakor vsako leto o božičnih praznikih je bil tudi letos dne 28. t. m. občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“, in to v mali dvorani „Narodnega doma“. Društveni predsednik gosp. Juraj Režek je otvoril občni zbor ter je presrečno pozdravil člene, ki so se zbrali v lepem številu. V nadaljnjem govoru je opomnil, da bo praznovalo „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“ prihodnje leto tridesetletnico svojega življenja in delovanja, ki je rodilo slovenskemu učiteljstvu toliko koristi. V dokaz temu bodi samo dokaj ugodna regulacija učiteljskih plač, za katero ima tudi naše društvo nemalo zaslug. Potem se spomni cesarjevega zlatega jubileja, v katerega trajni spomin je ustanovilo društvo „Cesarja Franca Jožefa I. jubilejsko ustanovo za učiteljske sirote na Kranjskem“. Končno omeni žalostni dogodek v cesarjevi rodbini — smrt cesarice Elizabete ter zakliče največjemu dobrotniku ljudskega šolstva, cesarju Francu Jožefu I., trikrat „Slava“, čemur zbor navdušeno pritrdi.

Društveni tajnik gosp. Eng. Gangl je potem poročal o odborovem delovanju v preteklem društvenem letu. Odbor je napel vse sile, da je priboril kranjskemu ljudskošolskemu učiteljstvu ugodnejšo rešitev gmotnega stanja, ki jo je omogočil visoki deželni zbor s tem, da je razveljavil dosedanjí krivični krajevni sistem ter uveljavil pravičnejši osebni status. Onim faktorjem, ki so si stekli zaslug ob regulaciji učiteljskih plač, je izrekel odbor zahvalo. V prihodnje bo moral skrbeti društveni odbor, da se pravično uredi naš pokoninski zakon in da se dostojno povišajo petletnice. Nadalje bo treba delovati za odpravo, oziroma preosnovno ponavljavne šole ter razmišljati vprašanje o učiteljski denarni zadrugi. Drugo velevažno, veletvažno delo je bila prirediteljslavnosti desetletnice „Zaveze slovenskih učiteljskih

društev“, oziroma praznovanja petdesetletnice cesarjevega vladanja, ki se je vršilo v Ljubljani dne 1. in 2. vel. srpana t. l. — Društveni odbor se je poklonil po svojem odposlanstvu novemu knezoškofu dr. Jegliču, ki se je pokazal velikega prijatelja slovenskega učiteljstva ter veledušnega podpornika njegovih podjetij; izrekel je sožalje potom deželnega predsedništva povodom žalostne smrti cesarice Elizabete ter udanost ob petdesetletnici cesarjevega vladanja. Društvo je odkrilo s pomočjo kamniškega okrajnega učiteljskega društva spominsko ploščo prezaslužnemu učitelju Mateju Močniku ter je začelo nabirati prispevke za spominsko ploščo vrlemu in odločnemu učitelju Fr. Govekarju. V preteklem letu je priredil odbor dva društvena večera.

K poročilu tajnikovemu se je oglasil prvi g. Cepuder ter je predlagal, da bi proslil bodoči odbor visoki deželni zbor, naj bi se štela v pokojnino tudi leta provizoriškega službovanja. Predlog je bil sprejet, takisto tajnikovo poročilo po nekaterih opazkah gg. Šega, Režka, Dimnika in Likarja.

Blagajnik g. Fr. Črnagoj je poročal, da je imelo društvo 1720 gld. 22 kr. dohodkov in 1989 gold. 26 kr. stroškov. Primanjkljaj bo pokrit, kadar plačajo malomarni naročniki svoje dolgeve. K tej točki je predlagal g. Likar, naj se v bodoče zviša remuneracija gg. uredniku in upravniku in je bil po nekaterih opomnih gg. Režka, Primožiča in Cepudra sprejet predlog g. Luznarja, da se dá odboru v tem oziru svobodno roko. Gg. Javoršek in Josin sta izjavila, da so društveni računi v najlepšem redu.

Gosp. Dimnik je poročal o dohodkih „Cesarja Franca Jožefa I. jubilejske ustanove za učiteljske sirote na Kranjskem“, za katero je nabralo učiteljstvo kranjsko v treh letih 1292 gld. 10 kr., ki so naloženi v mestni hranilnici ljubljanski. Na biranje preneha koncem tega leta. Stavlil je 12 predlogov, izmed katerih je po raznih opazkah gg.: Luznarja, Likozarja, Primožiča, Šega, Črnagoja, Česnika, Likarja in poročevalca občni zbor sprejel 10 predlogov. Isti poročevalec je potem poročal o dohodkih za Močnikov spomenik, katerih ostanek 50 gld. 10 kr. je prišel glavni ustanovi. Nadalje je poročal g. Dimnik o dopisu „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ glede preuredbe in prepustitve „Učiteljskega Tovariša“ v last „Zavezino“. Po dolgi debati, v katero so posegli gg.: Česnik, Primožič, Luznar, Šega, Črnagoj, Gabršek, Jelenc, Petrič in poročevalec, je bil sprejet predlog poročevalcev z dodatnim predlogom g. Gangla, s katerim se izreče občni zbor, da je v principu za nasvet „Zavezin“, a da naj o tem natančno razmišlja bodoči odbor ter skliče svojedobno izredni občni zbor, ki naj potem razpravlja o njega konkretnih predlogih.

V novi odbor, ki se je precej potem konstituiral, so bili voljeni: g. Juraj Režek, predsednik; g. Janko Likar, podpredsednik; g. Eng. Gangl, tajnik in sourednik; g. Francišek Črnagoj, blagajnik in upravnik; g. Jakob Dimnik, urednik ter odborniki gg.: Francišek Gabršek, Luka Jelenc, Lovro Letnar in Jožef Verbič. Pregledovalcem računov so bili voljeni gg.: Ant Javoršek, Maks Josin in Karol Rožanc.

Mej slučajnostmi je predlagal gosp. Letnar, naj se obrne odbor na knezoškofijski ordinarijat s prošnjo, da naj zniža za učiteljske knjižnice in učitelje ceno Pleteršnikovega slovarju, g. Jelenc pa, naj se takoj sestavi in odpošlje prošnja deželnemu zboru za zvišanje kvinkvenij in preosnovno pokojninskakega zakona. Oba predloga sta bila jednoglasno sprejeta.

G. Primožič je interpeliral g. predsednika, zakaj ne priobčuje „Učiteljski Tovariš“ vseh razpisov učiteljskih služb, na kar je odgovoril gosp. urednik Dimnik, ki je dejal, da mu ne pošiljajo okrajni šolski sveti razpisov ter je predlagal, naj pošlje odbor deželnemu šolskemu svetu prošnjo, da naj ta upliva na okrajne šolske svete, da bodo — kakor zahteva zakon — priobčevali razpise učiteljskih služb v „Učiteljskem Tovarišu“.

Stem je bil občni zbor končan. G. predsednik zahvali zborovalce in zaključil zborovanje.

Prejšnji večer je bil tudi v „Narodnem domu“ občni zbor „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“, ki ga je vodil gosp. predsednik Andrej Žumer. Poročilo tajnika g. Režka je bilo z odobravanjem sprejeto, takisto poročilo blagajnika g. Jak. Dimnika, kateremu posnamemo, da je narastel kapital v štirih letih društvenega delovanja na 4500 gld., katere so zložili ob pičlih svojih dohodkih največ učitelji sami. Izborna misel je „gospodarski program“, ki je prinesel društvu v preteklem letu nad 700 gld. Naj bi se ga vsi zavedni učitelji čvrsto poprijeli ter ga zasnovali tudi po deželi!

V novi odbor so bili voljeni: predsednik g. Andrej Žumer, I. podpredsednik gosp. Francišek Gabršek, II. podpredsednik g. Jožef Cepuder, tajnik g. Juraj Režek, blagajnik g. Jak. Dimnik in odborniki gg.: Francišek Črnagoj, Jakob Furlan, Engelbert Gangl in Janko Likar.

Slovenske učiteljice se niso udeležile tega zborovanja!

Po občnem zboru je bil v mali dvorani „Narodnega doma“ prav zabaven društveni večer, katerega sta se udeležila tudi deželna poslanca g. dr. Ivan Tavčar in g. Ivan Šubic.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29 decembra

— (Vážne osebne premembe) Deželni šolski nadzornik gosp. I. Šuman je vložil prošnjo za umirovljenje, in ni dvoma, da se njegovi prošnji ugodi. Želimo g. nadzorniku Šumanu, naj bi dolgo let užival pokojnino, v ostalem pa se nam ponjame bo tožilo. Naravno je, da zlasti učiteljski in profesorski krogi ugibajo, kdo postane naslednik g. Šumana. V obče se pričakuje, da se dež. nadzorništvo razdeli in da dobimo posebnega nadzornika za ljudske šole in posebnega za srednje šole. Kot korijozum naj omenimo kake nade goje naši nemški nacionalci glede imenovanja novega nadzornika. Skrivnostno si pripovedujejo, da postane dež. šolski nadzornik neki nemški nacionalalec, kateri je — dasi je še provizoričen glavni učitelj, — vendar že okrajni šolski nadzornik. Ta naj zdaj pride najprej kot definitiven učitelj na Koroško in od tamkaj naj ga zopet dobimo nazaj kot dež. šolskega nadzornika. Sodimo, da mož sam ne bo preveč presenečen, ko se uveri, da je bilo upanje njegovih prijateljev prazno. Umirovljenje g. Šumana pa ni jedina prememba, katera se zgodi pri deželni vodstvu na šega šolstva. Ta ista usoda, kakor g. Šumana čaka tudi deželnovladnega svetnika Merka. Tudi on se bo moral umakniti. Vzgojil je sicer svoje otroke v strogo nemškem nacionalnem duhu, ali merodajni krogi pogrešajo pri njem bojevitosti in brezobzirnosti in mu bodo zategadelj poskrbeti — modro polo. Izbrali so mu že naslednika in sicer v osebi naimlajšega okrajnega glavarja, kateri ima nekaj despoticnega duba v sebi, kateri rad pesti in peha učitelje, posebno narodne, in kateri je znan po gorečnosti, s katero zatira slovensko uradovanje tudi takrat, kadar bi morali njegovo energijo zadrževati — veljavni zakoni. Mož je v merodajnih krogih v pes-bni milosti in zato je lahko mogoče, da zasede stolček gospoda Merka, kateri stolček pa ni tako trden, da bi se ne dal omajati.

— (Repertoir slovenskega gledališča.) Jutri, v petek, 30. t. m., bode gostovala na našem gospa L. Brücklova iz Zagreba, na kar se jednokrat opozarjamo. „Aida“, štiridejanska opera se uprizori jutri s posebno sijajnostjo. — Prhodnja slovenska predstava bo 1. januarja. — Dne 3. januarja se uprizori noviteta, biblijska drama „Jožef v Egiptu“ s predgro „Jožefovi bratje“. Snov je zajeta iz sv. pisma ter je obdelana vedramatično.

— (Dež vlada in obč. svet dr. Hudnik pred sodiščem) Danes se je vršila pri okrajnem sodišču jako zanimiva kazenska razprava. Tožen je bil od strani dež. vlade obč. svet dr. Hudnik radi žaljenja časti. Povod tožbi je dala interpelacija omenjenega obč. svetnika v mestnem zboru v kateri je trdil, da so se pri novem deželnovladnem poslopu stropi protipostavno nasuli. Obširnejše poročilo priobčimo jutri.

— (Pevsko društvo „Ljubljana“) opozarja na svoj „Silvestrov večer“, kateri se vrši poleg pevskega ter drugega raznovrstnega vzporeda, kakor že naznanjeno, tudi s plesom. Posebna vabila se ne razpošiljajo. Društvo ima svoj redni obč. zbor v nedeljo dne 15. januarja 1899. l. Dnevni red razglasi se svoječasnno. 12. februarja vrši se pa običajni „veliki narodni ples“ spojen s kolesarskim korzo, na kar se slavno občinstvo že sedaj vljudno opozarja. Pripravljalna dela za to so se že pričela. Društvu pristopil je kot ustanovni člen gosp. Ant. Trstenjak, kontrolor mestne hranilnice, z običajno ustanovnino 25 gld.

— (Predstojništvo tukajšnjega c. kr. glavnega poštnege urada) je odredilo, da smejo kavarne in urednišva časnikov z večernim brzovlakom došle časneke ob dneh, ko se radi zamude napominata vlak več ne oddajo pri oddaji časnikov, priti iskat v času od 7 do 8 ure 30 min. zvečer v odpravo za pisma. (Uhod: Prešernove ulice, l. nadstropje na levo.)

— (Narodna čitalnica v Postojni.) Pri občnem zboru „Narodne čitalnice“ dne 24. t. m. se je izvolil soglasno sledeči odbor: predsednikom A. Ditrich, trgovec; podpredsednikom Fran Arko, posestnik; tajnikom Anton Švigelj, odvet. koncipijent; blagajnikom Ljudevit Ditrich, trgovec; knjižničarjem Alojzij Gorjup, učitelj; odbornikom Gregor Pikel, trgovec in Rhard Šeber, tiskar. Čitalnica v Postojni priredi dne 31. t. m. zvečer ob 8 uri v hotelu pri ogerski kroni Silvestrov večer z mešanici in moškimi zbori, ženskim četverošpevom, humoristično igro, godba na lok in plesnim venčkom.

— (Narodna čitalnica v Ptuj) priredi na Silvestrov večer gledališko igro: „Štemphar mlajši“. Po predstavi prosta zabava, tamburanje in petje. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

— (Goriški deželni zbor.) Slovenski poslanci so opustili abstinenco in se vrnili v deželni zbor. Včeraj je bila prva seja in ta je prinesla slovenskim učiteljem vsaj opravičeno upanje, da se zboljša njihovo gmetno stanje. Vlada je namreč predložila zakonski načrt, s katerim se ustanovi dež. šolski zaklad. Slovenski poslanci so zahtevali, naj se načrt proglasi nujnim. Knezo nadškof je glasoval proti temu, česar mu ni zameriti, ker je proti vsem parlamentarnim navašam, da bi se o večjem in važnem zakonu sklepalo kar v zbornici, ne da bi se bil poprej o njem posvetoval pristojni odsek. Deželni zbor je vladni načrt izročil odseku 7 členov, ki ima nalogo, da o njem poroča v desetih dneh, torej v prvi seji, katero bo imel deželni zbor po novem letu. V odsek so bili izvoljeni štirje laški poslanci in le trije slovenski, to je dalo povod, da so nekateri rodoljubi goriški, mej njimi naš poročevalec, ki menijo, da je načrt s tem pokopan, kar pa nikakor ni. Naj italijanska večina odseka tudi sklene predlagati, naj se načrt odkloni, ni s tem še nič rečeno. Slovenski poslanci stavili bodo protipredlog, naj se o načrtu začne specijalna razprava in če je škof rekel A, reči bo moral tudi B in glasovati s slovenskimi poslanci.

— (Goriška gimnazija.) Naši bratje v Istri se vesele lepi pridobitvi — hrvatski gimnaziji v Paznu, kateri se postavlja temelj v letošnjem drž. proračunu. Primorski Lahji kar besne z namenom, da bi preprečili, kar so dosegli slovenski poslanci istrski. Proteste sklepajo na vseh koncih in krajih. Doslej jim je šlo gladko povsod, le v Trstu so jo skupili pretečeno nedeljo, ko so bili sklicali javen shod, na katerem so jim postavili po robu — sovjahisti. Taktika poslednjih je bila na Primorskem doslej precej nesrečna, vlekli so večkrat na istej vrvi, kakor prvi lahoni. To je zelo oškodovalo socijalno stranko obeh narodnosti, tako o a bo treba dolgotrajnega dela in truda prej, ko se popravijo pogrški. Med protestante proti hrvatski gimnaziji v Paznu je zašel tudi goriški mestni zastop, če tudi ga je bilo toliko treba, kakor petega kolesa pri vozu. Kakor da ne bi imel drugega važnejšega posla. Goriški Slovenci čestitamo iz vsega srca bratom Hrvatom za važni pridobitek, a vzbuja se nam zopet gorka želja po slovenski gimnaziji v Gorici. Kedaj jo dobimo? Pred leti je deželni zbor zaporedoma sklepal resolucije, da bi se goriška gimnazija razdelila na dva dela: na slovenski in laški. V zadnjih letih pa je tudi to važno vprašanje zaspalo v deželni zboru in tudizunaj njega. Pred letom 1889. se je raznesel glas, da se koj prične s poučevanjem vsaj nekaterih predmetov v slovenščini, a ostalo je le pri — besedah. Sloven-skim poslancem najtopleje priporočamo, da store vse mogoče korake, da nam izbojujejo slovensko gimnazijo v Gorici. Ako nam tega ne store, bode treba zopet začeti z delovanjem med našim narodom za slovensko gimnazijo. Koliko truda imajo slovenski naši mladeniči z vbijanjem nemščine na srednji šoli a ne malo še poprej, ko zamorejo v njo vstopiti. Na našo sramoto v narodnem pogledu obstaja v Gorici pripravljalnica za srednje šole, kjer se mlati jedino le nemščina. To važno našo zahtevo so vodilni krogi na Goriškem zadnja leta povsem zanemarjali. Tako ne sme ostati dolgo časa. Pozivljamo politično društvo „Sloga“, da stori potrebne korake, da se spravi to vprašanje zopet na dnevni red. To vprašanje naj obdelavajo naši poslanci po svojih shodih in videli bodo, kako navdušeno bode slov. narod pritrjeval tej zahtevi. In deželni zbor, ali se ne bode tudi on lotil zopet svoje nekdanje zahteve? Čakamo, kaj nam prinese novo zasedanje.

— (Tržaški deželni zbor.) Včeraj zvečer je imel tržaški dež. zbor sejo, v kateri se je primeril nečuten škandal. Mej govorom vladnega zastopnika Jettmarja je stopil v dvorano posl. Nabergoj in sedel mej slovenske poslance. V tem hipu je zaglala galerija strašen krik in vik. Razsajala je in tulila „Fora i sciavi“, da se je vse treslo, italijan. poslanci pa so vsi demonstrativno zapustili dvorano, v kateri so ostali samo dež. glavar, vladni zastopnik in šest slovenskih zastopnikov. Divjanje galerije je postalo čedalje večje. Dež. glavar in vladni zastopnik sta nekaj govorila, a nihče ju ni razumel. Nakrat je priletel debel kos lesa z galerije ravno pred Nabergoja in koj na to drug tak kos lesa. Galerija je bila zlo-mila neki okvir in ga vrgla v dvorano. Vzlic temu ni poklical dež. glavar policije in

tudi ni dal izprazniti galerije. Z ozirom na to je Nabergoj zapustil z Gorjupom dvorano, na kar so se vrnili laški poslanci, a galerija je razgrajala še dalje, zahtevajoč, da morajo vsi slovenski poslanci iti iz dvorane in nekateri laški poslanci so fraternizirali z galerijo. Šele zdaj je dal glavar galerijo izprazniti, a je zajedno tudi sejo zaključil.

* (Bestijaličen umor.) O morilcu, ki je minolo soboto na uprav zverinski način zadavil in razmesaril delavko Hofer v Ottakringu na Dunaju, nimajo še nobenega sledu. Pač so videli pri nji nekega moža s kratko sukajico, a ta je odšel s Hoferjevo vred iz hiše. Čudno je, da Hofer ni kričala, kar bi bili v sosednji sobi gotovo slšali, ker so stene jako tanke. Govori se, da je moral biti morilec ali mesar ali medicinec, kajti trebuh je bil „pravilno“ odprt in jetra „prav“ izrezana. Hofer je bila malovredna ženska, ki je imela grd obrt.

* (Nesrečna baronica.) Predčerašnjim je šla baronica Lujza Isbary po Auerspergovim ulici na Dunaju. Ker je bilo mnogo vozov, je zašla pod velik, s slamo naložen voz, ki je šel preko nje ter je zmečkal. Baronica je obležala mrtva.

* (Na sveti večer) je šel infanterist Emil Wilhelm iz Bele cerkve v tamošnji hotel „trije knezi“, kjer si je naročil sobo. Kmalu nato je čulo več ljudij štiri zaporedne strele. Vdli so vrata ter našli sobarico Josipino Kopatsch mrtvo. Infanterist je takoj priznal, da jo je on ustrelil, in sicer zato, ker se je poročila z drugim, dasi mu je obljubila, da mu ostane zvesta. Pripovedoval je, da je bil pri vojaki 30krat kaznovan, ker je radi nje zanemarjal službo. Ko je izvele, da se mu je ljubca v njegovi odsotnosti poročila, sklenil je, da jo umori.

* (Grozna nesreča.) Brzovlak New York Central železnice je nedaleč od Corfu zavozil mej gostim sneženjem v oddelek delavcev, kateri so na progi sneg odmetavali. Človeška telesa je na vse strani metalo in jih grozno razmesarilo; devet oseb je bilo usmrčenih, več pa poškodovanih.

Darila:

I. izkaz onih, kateri so se v korist šent-jakobske trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda odkupili od novoletnih voščil: Gg. Karol Žužek, posestnik, 1 krono, dr. Drč z rodbino 3 krono, dr. Karol Bleiweis-Trsteniški, 2 krono, J. Vrhovnik, župnik, 2 krono, L. Schwentner, knjigotrdac, 2 krono, V. Henrik Rohrmann, trgovec, 2 krono, J. Ditrich, zal. piva 1 krono, Karol Schwaiger, dež. oficijal, 1 krono, J. Sepetavec, trg. in pos. v Idriji, 2 krono, Drag. Lapajne, župan in pos. v Idriji, 2 krono, M. Štraus, posest. v Idriji, 2 krono, T. Štravs, posest. v Idriji, 1 krono. — V Litiji: so se odkupili: Ana Roglič, Ivanka Klinc, Ema Magolč, Terezina Svetec, Karolina Kostanjevec, Olga Jug, Marija Jeretin, Amalija Jenko, Alojzija Hutter, Josip in Franja Damjan, Alojzija Stefančič, Marija in Josip Mešek, Jerica Lapajne, Josipina Schott, Magdalena Sadar, Kristina Gregorič, Lovro Tura, Treo, Josipina Lebingar, L. Svetec, Roblek, Oblak, Preinfalk, Josip Kobler, Minka Vrančič, Anuška L. š n, Helena Bevk, Ljudm. Roblek. — V Šmartnem pri Litiji so se odkupile: Kristina Demšar, Marija Zore, Josipina Bartl in Ivana Knaflč. — V Radovljici so se odkupili: Gg. Frančišek Avsec, župnik, 2 gld., J. Balovec, trgovec, 2 gld., Vinko Hudovernik, gostilničar, 2 gld., Alex. Roblek, župan, 2 gld., I. Sartori, trg. in pos., 2 gld., Alfred Rudesch, c. kr. notar, 2 gld., dr. Janko Vilfan, odvetnik, 2 gld., Janez Murnik, podobar in pos., 2 gld., L. Fürsager, trg. 1 gld., I. Čebulj, c. kr. davčni pristav 1 krono, Luka Kenda, deželni užitninski uradnik, 1 krono, Golmajer, nadučitelj v p., 1 krono, Hugo Roblek, mag. farm. 1 krono, Fran. Rekar, c. kr. sodni pristav 1 gld. — V Radečah pri Zidcem mostu so se odkupili: gg. Koprivec, Jordan, Dr. Homan, Tratar, Pleiweis, Gmeiner, Trbovc, Rozina, Vidie, Gornik, Kukec, Pogačnik, A. Supančič, M. Petrič, Kotnik, Levec, Slapar, Zagorjan, Juvančič, Strniša, Haller, Kos, Vogl, Küssel, Trepetschnik, Achtschin, Supančič, V. Krisper, Kneževič, Bauer, Langer, Rozman, Podlogar, Brunšmid in konsumno društvo. Vsem blagim dobrotnikom se izreka najprisrčnejša zahvala.

— Jubilejni darovi družbe sv. Cirila in Metoda: Pošli so dalje: Prof. dr. Svetina pri Ljubljancih nabranih in deloma že objavljenih 53 gld. 10 kr. — Gorenjski Beganjci 5 gld. — S. Prema g. župnik N. Križaj 5 gld. in g. trgovec V. Repinc 1 gld. — G. V. Janžekovič, kaplan v Čadramljah 1 gld. — G. M. Narobe, župnik v Zapogah 1 gld. — Iz Hrušice pri Podgradu 7 gld. 36 kr. in sicer so darovali gg.: dekan Ragač in kaplani Logar, Klun in Strnad po 1 gld., nadučitelj Vajšel in S. J. po 50 kr., drugo pa Mohorjani in tarokisti. — Grajski Mohorjani po g. župniku J. Oblaku 6 gld. 60 kr. — Moška podružnica v Kamniku 10 gld. kot dar onodne posojilnice. — G. Rozman iz Rakitne 2 gld. — G. F. Gartner, mestni kaplan v Ormožu 12 gld., katere je nabral na odhodnici občepriljubljenega g. kontrolorja Fr. Kranjca. — G. K. Čik, kaplan v St. Jernej, kot

odkupnina od novoletnih voščil 1 gld. — Iz Ža-
line 8 gld. 50 kr. in sicer so darovali gg.: J.
Novak 5 gld., J. Javornik 3 gld. in J. Svetina
50 kr. — G. J. Novak, kaplan v Metliki 2 gld. —
Gdč. F. Burkeljčeva v Radečah 3 gld., 2 gld. je iz
nabiralnika, po kroni pa sta darovala gg. žel.
uradnika Tomec in Knajzel. — Po slavni „Goriški
tiskarni“ zbirko 10 gld. 50 kr., podarjene od sa-
rajeveških Slovencev, zbranih na „Odičevem“ večeru.
— Gg. profesorji kranjske gimnazije 8 gld. 50 kr.,
katere so podarili: dr. Fr. Perne 2 gld., dr. J.
Žmave 1 gld. 50 kr., L. Dokler, Fr. Novak, Mil.
Pajk, dr. Jos. Tominec in X po 1 gld. — Moška
podružnica v Idriji 38 gld. 63 kr. — Po gdč. uč.
teljici R. Strle v Gorjah 4 gld. 35 kr., katere so
dali: G. župnik J. Azman 1 gld., g. kaplan Godec
50 kr., iz nabiralnika pri Moravcu 2 gld. 30 kr.
in pri Črnetu 55 kr. — Slavno uredništvo „Slov.
Naroda“ v Ljubljani zbirko 485 gld. 77 kr. —
Vsem velikodušnim darovalcem mnogo sreče in bla-
goslava v novem letu!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in
Metoda v Ljubljani.
Uredništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. P.
Majer iz Kranja 104 K (za večer izkazane novo-
letne odkupnine v Kranju). — G. Marija Trček v
Ljubljani 6 K, namesto venca pokojni Uršuli Zajec
v Vodmatu. — Skupaj 110 K. — Živeli rodoljubni
darovalci in darovalke in njih posnemovalci!
Za Prešernov spomenik v Ljubljani: Vesela
družba v „Katol. domu“ v Ljubljani 4 K 9 vin.
— Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 29. decembra. O reskriptu pravi
„Neue Freie Presse“, da ga mora vsaka vlada
tolmačiti kakor hoče, „Vaterland“ zahteva
jasnosti glede avtonomije, „Reichswehr“
pravi, da je izrečeno le nekako načelo, katero
pa se mora precizirati, „N. Wiener Tag-
blatt“ naglašja, da je državni zbor jedino
kompetenten rešiti sporna vprašanja, „Deutsche
Ztg.“ pravi, da je tudi reskript polovičarsko
delo, kakor vse, kar store avstrijske vlade,
„Fremdenblatt“ pa pravi, da je češko ča-
sopisje krivo sedanjega razočaranja, ker je obu-
jalo neutemeljena pričakovanja.

Dunaj 29. decembra. Značilno je, da
ni eden tukajšnji list ne najde grajalne besede
za nečuvno postopanje Lahov v tržaškem de-
želnem zboru, tudi noben vladni list ne.

Dunaj 29. decembra. Ministerstvo no-
tranjih del je berlinskemu tedniku „Gegen-
wart“ vzelo poštni debit in to zaradi neču-
veno podlega članka o našem cesarju. Pred
kratkim je morala vlada to isto storiti z
„Frankfurter Zeitung“, katera je na
skrajno škandalozen način zasramovala po-
kojno cesarico. Pruska cenzura se ob tem brez-
primernem sramočenju in psovanju ni spodti-
kala, dasi še vedno obstoji alijanca mej Av-
strijo in Nemčijo.

Praga 29. decembra. V današnji seji
deželnega zbora je Engel predlagal, naj se
cesarjevo sporočilo odkaže odseku 8 členov,
da se o njem posvetuje. Namestnik Coudenhove
je odgovoril na Heroldovo interpelacijo
gleda deželnih financ. Priznal je, da se mora
deželam pomagati, izjavil pa, da je pomoč od-
visna od dohodkov iz osebne dohodarine in iz
novih konsumnih društev. Herold je potem po-
ročal o budgetnem provizoriju. V debati je
radikalec dr. Baxa dejal, da je reskript na-
redil utis, kakor da se vlada Češki in Mlado-
čehom porogljivo posmehuje. Sporočilo je stili-
zirano tako, kakor da je je skrpal zadnji kon-
cepist v ministerstvu, a kar govori o avtono-
miji, je naravnost neresnica. Baxa govori še.

Praga 29. decembra. Češko časopisje
je jako nezadovoljno z reskriptom „Narodni
Listy“ pravijo, da pomeni ta reskript zmago
obstrukcije. Thunov podpis na tem reskriptu
je parte list njegovega ministerstva. Odgovor na
ta reskript dobi kmalu in odgovor bo kratek.
Budimpešta 29. decembra. Danes je
bil v zbornici zopet vihar. Banffy je hotel
odgovorjati Apponyiju, a komaj je vstal,
je zagnala opozicija silen hrup, kričec:
„Ven ž njim!“ „Abzug!“ „Demisija!“
Madarasz je iz težka napravil mir. Komaj
je Banffy nekaj besed spregovoril, zaklical je
Ivanka: Ta lopov že zopet laže. In začel se
je zopet hrup. Banffy je izjavil, da ne odstopi,
ker se ne uda manjšini, in da bo dežela iz-
rčila zadnjo besedo.

Štev. 40. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 902

V petek, dne 30. decembra 1898.
Gostovanje primadone zagrebške opere, gospe
L. Brücklove.

AIDA.
Velika opera v štirih dejanjih. Spisal Chialanzoni, poslove-
nila Janko Leban in Aleksej Nikolajev. Glasbo zložil Giu-
seppe Verdi. Kapelnik g. Hil. Benisek. Režiser g. Jos. Noll.
Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek ob 7 1/2. uri. Konec
ob 10. uri.

Pri predstavi sodeluje orkester c. in kr. pešpolka št. 27.

Umrti so v Ljubljani:

Dne 27. decembra: Jožef Buder, prisiljenec, 56 let,
Poljanski nasip št. 50, ostarelost.
Dne 28. decembra: Marija Zavrtnik, šivilja, 50 let,
Breg št. 4, mrtvud. — Rudolf Florjančič, kurilev sin, 3
mes, Trnovski pristan št. 20, črevesni katar.
V hiralnici:
Dne 27. decembra: Marijana Knöpf, strežnica, 74 let,
jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Decembar	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm v 24 urah
28.	9. zvečer	737.6	6.2	sl. jzah.	oblačno	
29.	7. zjutraj	735.3	3.2	sr. sever	dež	9.2
	2. popol.	734.6	2.8	sr. zah.	dež	

Srednja večerajšnja temperatura -5.6°, za 8.2° nad
normalom.

Dunajska borza

dne 29. decembra 1898.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	60	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	„	40	„
Avstrijska zlatna renta	120	„	70	„
Avstrijska krona renta 4%	101	„	75	„
Ogerska zlatna renta 4%	120	„	40	„
Ogerska krona renta 4%	97	„	80	„
Avstro-ogerske bančne delnice	934	„	—	„
Kreditne delnice	363	„	50	„
London vista	120	„	60	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	„	—	„
10 mark	11	„	80	„
10 frankov	9	„	56	„
Italijanski bankovci	44	„	32 1/2	„
3. kr. cekini	5	„	70	„

Dne 28. decembra 1898

1% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	166	gld.	75	kr.
Državne srečke iz l. 1854 po 100 gld.	193	„	50	„
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	130	„	—	„
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	98	„	—	„
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	155	„	50	„
Ljubljanske srečke	24	„	25	„
Rudolfove srečke po 10 gld.	25	„	—	„
Kreditne srečke po 100 gld.	202	„	—	„
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	562	„	—	„
Papirnat rubelj	1	„	27 1/2	„

Išče se

najbolji izvor za nakupovanje kave, čaja, ruma in konjaka!
Nepotrebno iskati! (1828-28)

Kavčič & Lilleg v Prešernovih ulicah

dobivata to blago neposredno iz prekmorskih dežel ter pro-
dajata

1 kilo fine kave (Santos Prime po	gld.	1. —
1 steklenica pristnega Jamaika ruma	„	0.50
1 deka pristnega Pecco Souchong-čaja	„	0.05
1 pušica prave angleške carske melanje	„	0.50
1 steklenica pristnega finega konjaka	„	1.40

Brez tekmece!

Ces. kr. avstrijske državne železnice

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž
Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec,
Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez
Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob
7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd;
čez Amstetter na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni
vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
— Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Linc - Gastein
Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine
vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj,
via Amstetten. — Proga v Novo mesto iz v Ko-
čevje. Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri
55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer — Prihod v
Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m.
zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega
Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee,
Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m.
dopoludne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda,
Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta,
Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pon-
tabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja,
Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pon-
tabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna,
Beljaka, Celovca, Pontabla — Proga iz Novega mesta in
Kočevja. Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m.
popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — Odhod iz Ljub-
ljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri
5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 min. zvečer,
zadnji samo ob nedeljah in praznikih v oktobru. — Prihod
v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zju-
traj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob
9. uri 55 min. zvečer, poslednji vlak samo ob nedeljah in
praznikih v oktobru. (1044)

Sedaj ob novem letu je čas za to!

„Ljubljanski Zvon“

vseh 17 letnikov (1880—97) skupaj ali posamezno cene
na prodaj. — Posreduje Iv. Bonač-a trgovina s papir-
jem in knjigovoznica v Ljubljani. (2028-1)

Mlad trgovski pomočnik

se vzprejme v špecerijasko trgovino. — Naslov na-
znan iz prijaznosti upravnistvu „Slov. Nar.“. 2022-2

Poslano.

Najpriročajši in zanesljivi opominjač
dneva je in bo

Skladni koledar.

Imam v zalogi za leto 1899 lepega slovenskega po 60 kr.,
(2020-2) s pošto po 65 kr.

J. Bonač, Ljubljana.

Niklasa Rudholzerja naslednik

urar in optični zavod
Mestni trg št. 8
v Ljubljani.

Niklaste cilind-remontoir ure od	4	gld.	—	kr. naprej
Srebrne cilind-remontoir ure od	6	„	—	„
Srebrne damske cilind-remontoir- ure s srebrnim pokrovom od	7	„	—	„
Srebrne remontoir-ure na sidro od	10	„	—	„
Srebrne remontoir-ure s 3. srebrnim pokrovom od	10	„	50	„
Zlate damske remontoir-ure od	14	„	50	„
Zlate remontoir-ure za gospode od	28	„	—	„
Zlate remontoir-ure za gospode z dvojnimi pokrovom od	38	„	—	„
Ure na nihalo v skrinjici svetli in temni	9	„	—	„
Ure na nihalo v skrinjici svetli in temni z bitjem ur od	13	„	—	„
Ure na nihalo z bitjem četrtink od	27	„	—	„
Budilke od	2	„	—	„
„Schwarzwalder“ z bitjem pol ur od	3	„	—	„

Za dobro blago in za dela se jamči.
Popravila se hitro, dobro in po ceni izvršujejo v
lastni prodajalnici.

Za morebitne potrebščine se najbolje priporoča
z velepospovanjem (808-51)

Franz Karol Rudholzer.

Dobavitelj kontrolnih ur za o. kr. avstro-ogerske
vlado, za Bosno in Hercegovino.

Odlikovan na razstavah: Velike Mežirice,
Holešov, Prostějov, Prerov, Tisnov, Hampole.

Potrebna in koristna darila za Novo leto!

Češki kršćanski specialni zavod
za platno!

Svoji k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnenega, pavolnatega in da-
mastnega blaga

v Prostějovem na Moravi

priporoča lastne tkalne izdelke na
roko po zmernih cenah in najboljši kaka-
vosti: celoplatneno domače in beleno
platno vseh širokosti in finosti, platno
za plachte do 24 cm., damaste: gradle,
namizne prte in blago, obrisače, servijete,
bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirače,
platne in pavolnat kanefas, robca, bele in
barvane, platnene, pavolnate in svilnate,
inlet in angin za sipke, oksford, krizet,
oblečni pralni zefir in šotsko blago
za damske obleke, platna: pavolnata,
ruska, za žimnice, slamnike, zastore itd.,
trilhe, šifon, floridas, kreton, piké, barhent,
satin, brilantini itd., itd.

Ugodna darila in potrebe za gospodinjstvo.

Lastni izdelek.
Trgovci se blago ne pošilja.
Kot strokoenjak in samoizdelovalec lahko
najbolje postrežem.
Vzorci in ceniki na zahtevanje.

Poseben oddelk za razpošiljanje pod osebnim vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gld. do 2000 gld.
so vedno v zalogi.

Oprava za gostilne, kavarnne in hotele.

(6-3561)

Poštna in brzojavna upraviteljica

večja ter zmožna tudi samostalno uradovati, se takoj vzprejme pod dobrimi pogoji pri večjem poštno-brzojavnem uradu.

Ponudbe in oglasi pod šifro „upraviteljica“ na upravnishvo „Slov. Naroda“.

(2023-2)

Zahvala.

Gasilnim društvom v Krškem, Leskovecu, Rajbenburgu in na Vidmu, ki so veliki požar na moji hiši v Krškem tako hitro vdušila in s tem zabranila večjo nesrečo, ki je pretela celemu mestu, potem krškim gospodom in gospam, kakor tudi prečastitim oo. kapucinom, ki so moje pobištvo, kolikor je bilo mogoče, rešili in ga shranili, in konečno vrli žandarmeriji in sploh vsem tistim, ki so pri požaru kaj pomagali, se tem potom srčno zahvaljujem.

Krško, dne 27. decembra 1898.

Karol Schener

posestnik.

(2027)

Slavec

(2018-2)

kateri se poje sedaj, se prodaja, in tudi suha naravnostna jajca za njega — Ponudbe ceno naj se blagovolijo pošiljati upravnishvu tega lista.

Velika dvonadstropna hiša

v Škofljani, zidana pred 4 leti, ležeča nasproti sejmishvu ob cesti, z lepimi hlevi, se prodaja. Pravna je posebno za gostilničarski obrt ali pa tudi za privatiste. K hiši pripada tudi 5 njiv, mal gozd in 2 travnika.

(2009-2)

Več se izve pri lastniku: Ritter Astolfi, St. Kanzian bei Nassenfuss, Unterkrain.

Išče se stanovanje

obstrjče iz 4 sob in pritiklin za februarški termin.

Ponudbe se prosijo na upravnishvo „Slovenkega Naroda“.

(2016-2)

Pozor!

Najfinejša namizna vina

iz c. kr. dvor. velikih kletij na Dunaji

kakor tudi

(2024-2)

najfinejši cognac

iz c. kr. dvor. destiljerije Pfann & C. v Reki

se dobivajo

v konditoriji Rudolfa Kirbischa

v Ljubljani, Kongresni trg št. 8.

1899.

Povodom novega četrtletja

priporoča se

(2002-3)

L. Schwentnerjeva * * *

* * * * * knjigarna

v Ljubljani, Dvorski trg št. 3

v posredovanje pri naročbi na vse modne žurnale
kakor tudi na vse domače in inozemske časnike.

Velika izber primerih božičnih in novoletnih daril.

Prva kranjska tvrdka za jermenarske, sedlarske in torbarske proizvode

Fran Primožič

jermenar in sedlar

(1057-30)

Ljubljana, Dunajska cesta št. 6.

Slav. p. n. občinstvo in gg. tovarnarje opozarjam najviljudneje na moio povečano in novo urejeno obrt, in kedor se zanima za napredek domače obrti, prosim, naj si ogleda moio bogato zalogo konjskih oprem vsake vrste za vožnjo in ježo, kovčegov in torb itd. domačega proizvoda. Jermena za stroje vseh širokosti imam vedno v zalogi. Ob enem usojam si še naznanjati, da v kratkem času pričnem z starinami (antikitetami) kupčevati. — Velika izber vseh potrebnih za konje. — Prodajam, kupujem in posojujem že obrabljena sedla ali pa cele jezde opreme.

Vsa tudi najmanjša naročila in popravila od tu in zunaj se točno in ceno izvršujejo. — Solidna postrežba. — Dobro blago. — Cene zmerno.

Krasne zvence za savi iz prave kovine.

Ilustrovane cenike pošiljam na zahtevanje brezplačno.

Domača obrt.

Pozor! Originalno plzensko pivo!

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem opustil zastopstvo meščanske plzenske pivovarne, katero je prevzel Gradčan g. F. Reim, mesto tega sem prevzel

zastopstvo zadružne plzenske pivovarne

katere pivo je splošno priznано najboljšo od vseh plzenskih piv in katero posebno priporočajo zdravniki v dijetne namene.

Priporočajoč se najtopleje belježim

Ivan Gorup.

Pisarna:

(1956-5)

Šelenburgove ulice št. 1. Telefon št. 90.